

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ ΔΙΑΣΗΜΟΣ Ο ΜΑΡΚ ΤΟΥΑΙΝ

Ένας πρόδρομος του Μπάστερ Κήτον. Το «χαμίν» του Μισοισαίη. Ο μικρός Τουαίν στο Κυριακάτικο σχολείο. Τα πρώτα βήματα στη δημοσιογραφία. Ή περιπέτειες ενός χρυσοθήρα. Πώς έλασε μια φλέβα χρυσού. Στο Ιστορικό πανδοχείο του Άντζελς Κάιμπ. Μιά κωμική ιστορία. Ο «βάτραχος με τα σκάνια». Το πρώτο διήγημα του Μάρκ Τουαίν. Η δόξα και ο πλούτος κλπ. κλπ.

Γεώργιος Μπέρναρ Σω, ο διάσημος Άγγλος χιουμοριστής, είπε κάποτε ότι η υπόθεση των απολαυστικών διηγημάτων του Μάρκ Τουαίν, του μεγάλου Αμερικανού ευθυμογράφου, του θυμίζουν μ' ένα εκπληκτικό τρόπο το χιούμορ και τις ταινίες του Μπάστερ Κήτον, του πασιγνώστου κωμικού ηθοποιού του κινηματογράφου. Κι' αυτό είναι μια μεγάλη αλήθεια.

Τόσο στα διηγήματα του Μάρκ Τουαίν, όσο και στις ταινίες του Μπάστερ Κήτον, βλέπεις κανείς τα ίδια σχεδόν πρόσωπα, τις ίδιες σχεδόν περιπτώσεις, την ίδια ελιγκασία και την ίδια εκπληκτική άπαθεια. Επίσης, βλέπεις ακόμα και κάτι άλλο στα έργα του Άμερικανού συγγραφέως: Την κινηματογραφική ταχύτητα στη διαδοχή των σκηνών και των επεισοδίων, την αστοματική κριτική των κωμικών γεγονότων και τέλος, κατά ένα γενικό τρόπο όλη την Αμερικανική μηχανικότητα.

Άλλωστε η ίδια ζωή έδινε πάντα άφορμές στο μεγάλο συγγραφέα για χιούμορ και παραβολές. Τα περισσότερα κεφάλαια της ζωής του Μάρκ Τουαίν είναι κωμικά «σενάρια», που μπορούν βασισμένα να «γυρισθούν» στον κινηματογράφο. Ο Μάρκ Τουαίν από τα μικρά του χρόνια ήταν ένα «χαμίν» κι έμεινε έτσι, μ' όλη τη νοστιμάδα, μ' όλο το χιούμορ, μ' όλο το παιγνιδιάρικο πνεύμα ενός χαμινιού σ' όλη του τη ζωή.

Μιά ήρωας του Τουαίν, η Μπέκου Θάσπερ, στον «Τόμ Σόουερ», μάς περιγράφει αυτό το χαμίν με τον πιο παραστατικό και τον πιο αληθινό τρόπο. Πρέπει να προσθέσουμε ακόμη ότι η Μπέκου Θάσπερ ήταν ο «πρώτος Έρω» του συγγραφέως.

«Πηγαίναμε μαζί, διηγείται η ήρωίδα του, στο κυριακάτικο σχολείο. Έκει πέρα μ' έδιναν βραβεία, όταν μαθαίναμε απ' έξω ένα όμοιο νόημα στίχων. Μ' έδιναν ένα γαλάζιο κοντάκι για δέκα στίχους, ένα κόκκινο κοντάκι για δέκα γαλάζια, ένα ατίσινο για δέκα κόκκινα και μια Βίβλο για δέκα κι τριαντά. Ο Σάμ λοιπόν ήθελε μια μέρα στο σχολείο με δέκα κόκκινα κοντάκια. Κι' όμως έγραφε καλά πώς δεν είχε μάθει απ' έξω ούτε ένα στίχο! Έλιξε μ' αφέλει, απλοστάσια αυτά τα κοντάκια νάνοντας διάφορες παράξενες άστοχασίες με τ' άλλα παιδιά. Και πήρε τη Βίβλο μ' ένα σοβαρό ύφος, σαν να ήξερε απ' έξω τους 10.000 στίχους που αντιπροσώπευαν τα δέκα κόκκινα κοντάκια, και σαν να ήταν ο πιο επιμύλης μαθητής!»

Έτσι ήταν ο Μάρκ Τουαίν κι' όταν μεγάλωσε: Μέγας «χωρατατζής», ασύγκριτος χιουμοριστής, ακράτητος «φαρσέρ». Κι' όλα αυτά τάνεκα μ' ένα απάθετο ύφος, σαν το «παγωμένο» ύφος και την πένθιμη σοβαρότητα και αξιοπρέπεια του «Μπάστερ Κήτον».

***

Ο Μάρκ Τουαίν γεννήθηκε δώ κι' ένα αιώνα κι' ακριβώς στις 30 Νοεμβρίου 1835 στη Φλωρίδα, του Μισσορι και λεγόταν Σα, ουήλ Κλέμενς. Έκείνο τον καιρό η Φλωρίδα ήταν ένα χωριουδάκι με 100 μόνο ψυχές, πρόγμα που έκανε αργότερα το συγγραφέα να λείη ότι ηόρεσε κατά 1 τοίς 100 τον πληθυσμό της γενετήρας του, με τον έρχομό του στον κόσμο!...

Έκει λοιπόν στις όχθες του Μισοισαίη, ο συγγραφέας μας πέρασε μιά αμέριμη παιδική ζωή, σαν «χαμίν» κι' όταν πέρασε ο πατέρας του, πήρε μιά μεγάλη απόφασι: Να γίνει δημοσιογράφος!

Άρχισε έτσι την καριέρα του, έφηθος ακόμη, στον «Ταχυδρόμο του Άνιμπάλ», μιά παράξενη εφημερίδα, της οποίας οι συνδρομητάι πήρωναν τις συνδρομές τους σε είδος: Δηλαδή με αυγά, με κάρθουνα, με χορταρικά και με κομμάτια από φράσματα. Έπειτα από λίγο καιρό, ο αδελφός του συγγραφέως Γδρυσος κι' αυτός μιά εφημερίδα και τότε ο νεαρός Κλέμενς παρήσθη τον «Ταχυδρόμο του Άνιμπάλ» κι' αφωσιώθηκε στην επιχείρησι του αδελφού του. Μιά τού δημοσιογραφικό επάγγελμα δεν τόν έθουσιάζε και τόσο κι' ο συγγραφέας μας μάδεψε με σκληρές οικονομίες πέντε δολάρια και μιά μέρα τ' έσκασε κρυφά από το σπίτι και πήγε στο Σαϊντ-Λούις, στη Φιλαδέλφεια,

στην Ουάσιγκτον, στο Τοιταινάτι.

Το μεγάλο τάρα πάθος του ήταν τα ταξείδια κατά μήκος των όχθων του Μισοισαίη, του μεγάλου ποταμού, που εινε άπέραντος σαν βάλασσα. Βρήκε λοιπόν δουλειά σ' ένα ποταμόπλοιο κι' επί τρία περίπου χρόνια ταξείδευε επάνω-κάτω κι' εκεί γνώρισε έναν παράξενο καπετάνιο, τον Ήσαϊα Σέλλερ, που έστελενε από το ποτάμι διάφορες ανάποκρισιες σε μιά επαρχιακή εφημερίδα με το ψευδώνυμο Μάρκ Τουαίν. Από αυτόν, καθώς βλέπετε, πήρε ο συγγραφέας μας το ψευδώνυμο του. «Μ' άρεσε, έλεγε κατόπιν, γιατί για τ' ά 99 % τ'ών άναγνωστ'ών δεν λείει τίποτα!...»

Μά και η ζωή πάνω στο ποτάμι δεν ήταν εύκολη. Ο Μάρκ Τουαίν όνειρευόταν να κερδίση άφθονα χρήματα κι' έτσι μιά μέρα, παράτσης τους ναυτικούς κι' έγινε χρυσοθήρας. Στάθηκε όμως κι' έδω πέρα στυγος, γιατί είχε βρη στ' αλήθεια, μ' ένα φίλο του, μιά φλέβα χρυσού, μά άφρησε να την δηλώση κι' έτσι αυτή η φλέβα πέρασε στα χέρια άλλων, οι όποιοι την πουλήσαν κατόπιν 3 εκατομμύρια δολάρια.

Ο Μάρκ Τουαίν ώστόσο δεν άποβαρύνθηκε κι' άρχισε πάλι να ψεχνει μαζί με το φίλο του Γζιμ Τζιλλις να βρη μιά άλλη φλέβα χρυσού. Μά ήταν μοιραίο φαίνεται να βρη το χρυσοφά, όχι στη γη, αλλά στο πρώτο του επάγγελμα, στη δημοσιογραφία, που τόσο του είχε άποβαρύνει στην άρχη.

Μιά μέρα ώστόσο ο Μάρκ Τουαίν κι' ο Γζιμ Τζιλλις δούλευαν σκληρά, με τα πόδια χωμένα μέσα στη λάσπη, στη μέση μιας πένθιμης κι' αποκαρδιωτικής έρμησις. Σέ μιά στιγμή άρχισαν να βρέχη. Σέ λίγο η βροχή δυνάμωσε και τότε ο Μάρκ Τουαίν, άρχισε να καταρτίζει την τύχη του κι' άφήνοντας το χρυσοφά να τ' άθουνε άλλοι, κατέφυγε στο πανδοχείο του Άντζελς Κάιμπ. Αυτό το πανδοχείο τού είχε κάποιος Κούν Ντράϊτον, άλλωτε τιμονιέρης σ' ένα ποταμόπλοιο. Κι' αυτός ο παρ'άρενος τυχοδιώκτης έκανε συγγραφέα μ' ένα μυθιστορηματικό τρόπο τον Μάρκ Τουαίν.

Αυτά τα πράγματα συμβαίνουν μόνο στην Αμερική.

Έκεινη τη μέρα λοιπόν, ο Κούν Ντράϊτον, πίνοντας ένα ούισκυ μαζί με τον Μάρκ Τουαίν, του διηγέθηκε με κέφι μιά κωμική ιστορία: Την ιστορία του «βάτραχου που πηδούσε». Η υπόθεσις της με δυά λόγια εινε η εξής: «Ένας «γιάνκυ» είχε γυμνάσει ένα βάτραχο, τόσο τέλεια, ώστε έπερινούσε στο πηδύμα όλους τους άλλους. Μιά μέρα, δέχτηκε το σπύχημα ενός άλλου, ο όποιος είχε γυμνάσει κι' αυτός ένα βάτραχο κι' ώρισα την μέρα του άγώνος. Μά ο ιδιοκτήτης του πρώτου βατραχού έλασε το σπύχημα, για ι' ο ιδιοκτήτης του δεύτερου κατάφερε να γεμίσει με σκάνια σ' την κοιλιά τον καλογυμνασμένο βάτραχο του!...»

Ο Μάρκ Τουαίν πέρασε από τ' ά γέλια κείνη τη μέρα, που έμεινε Ιστορική στη ζωή του κι' από εκείνη τη στιγμή άρχισε να διηγέται σ' όλο τον κόσμο την ιστορία του βατραχού. Η επιτυχία του ήταν θριαμβευτική. «Όλο ο κόσμος ξεκαρδίζόταν από τ' ά γέλια!

Μπροστά λοιπόν σε μιά τέτοια επιτυχία, ο Κούν Ντράϊτον καθάρωσε σαν παγώνι και μιά μέρα, ειπε στον Μάρκ Τουαίν:

«Αν μπορέσι, φιλε μου, θά την έγραφα στις εφημερίδες αυτή την ιστορία. Μά έγω, βλέπεις έν έξω πολλά γράμματα.

Ο Μάρκ Τουαίν τότε συλλογιόθηκε να την γράψη αυτός και έκμυστηρέθηκε το σχέδιο του στον φίλο του Μπρέτ Χάρτ, που ήταν κι' αυτός χρυσοθήρας, μά πιο μορφωμένος και με περισσότερη πείρα από τη ζωή.

Ο Μπρέτ Χάρτ, συγγραφέας περίφημος κατόπιν, έμεινε κατευθουσιμένος και τον συμβούλεψε να γράψη άμέσως την ιστορία αυτή του βατραχού με τα σκάνια. Κι' ο Μάρκ Τουαίν την έγραψε και την έστειλε στη «Saturday Press», όπου και δημοσιεύθηκε στις 18 Νοεμβρίου του 1864. «Ο Βάτραχος που πηδάει», το πρώτο αυτό ευθυμογραφικό διήγημα του Τουαίν, δέν σπούσε μόνο επιτυχία, αλλά έναν εκπληκτικό θρίαμβο!

Η φημη του Μάρκ Τουαίν στερεώθηκε από τότε με τον πιο άκλόνητο τρόπο κι' ύστερα από δέκα χρόνια είχε στην Αμερική το ρεκόρ της κυκλοφορίας. Κάθε βιβλίο του γινόταν άνάρπαστο και κάθε διήγημα του πληρώνονταν με μυθώδη ποσά.

Κι' έτσι ο άπειλισμένος χρυσοθήρας βρήκε μιά πλούσια φλέβα χρυσού στη φιλολογία, κάνοντας όλο τον κόσμο να ξεκαρδίζετα στα γέλια με το χιούμορ του.

Ο Μάρκ Τουαίν